І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ЖОВТНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 6, 1965 No. 185. VOL. LXXII.

ПАПА ПАВЛО VI В СВОЄМУ ІСТОРИЧНОМУ ВИСТУПІ ПЕРЕД ГЕНЕРАЛЬНОЮ АСАМБЛЕЄЮ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ВИГОЛОСИВ НАЙМОГУТНІШИЙ ЗАКЛИК ДО МИРУ І БРАТЕРСТВА В СВІТІ. МІЛЬЙОНИ ЛЮДЕЙ В НЮ ЙОРКУ З НАЙБІЛЬШИМ ЗВОРУШЕННЯМ ВІТАЛИ ВСЕЛЕНСЬКОГО АРХИЄРЕЯ

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 5 жовтня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ДІРКСЕН ПОЧАВ ОБСТРУКЦІЮ ПРОТИ ВІДКЛИКАННЯ 14-Б ПУНКТУ РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ, згідно з яким робітники в 19 стейтах не мусять належати до робітничих організацій, щоб дістати працю, як це є у решті американських стейтів. Цей закон про „право на працю" не подобається робітничим організаціям, головним чином Американській Федерації Праці - Конґресові Індустріяльних Організацій і вони довший час домагаються, щоб Конґрес його скасував. Уряд президента Джансона домагається скасування закону про право на працю, але республіканські сенатори є проти цього і плянують вести філібустер в Сенаті. Сенатор Дірксен, який є провідником республіканців в Сенаті, почав довшу промову, відчитуючи передові статті, які є проти цього закону. Ця обструкція може тягнутися зо два тижні, бо немає потрібної більшости на припинення дебат, що може статися більшістю двох третіх голосів.

ЗДА І МЕХІКО ПОГОДИЛИСЯ В СПРАВІ ОСОЛОДЖУВАННЯ МОРСЬКОЇ ВОДИ, як про це повідомив головний науковий дорадник Білого Дому д-р Доналд Горнік на домагання президента Джансона. Мали б збудувати велику атомову фабрику, що буде знесолювати морську воду. Покищо не знати, де ця фабрика буде приміщена. Покищо прийшло до порозуміння про загальну основу в цій справі, а подробиці будуть опрацьовані пізніше. При кінці цього тижня буде опрацьований повний текст цього договору і тоді зміст його буде поданий до відома пресі. Правдоподібно ця фабрика буде в Затоці Ба-ха, звідки відсолена вода може бути вживана сусіднім американським стейтом, головно Каліфорнією та мехіканськими провінціями. Користали б з цієї води також стейт Арізона та провінції в Мехіко Сонора і Баха Каліфорнія.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТИЗАНКА В ПЕРУ НЕ ЗУМІЛА ЗДОБУТИ ПРИХИЛЬНОСТИ СЕЛЯН, як про це повідомив перувіянський президент Фернандо Белонде Террі. Комуністи в горах Перу стоять перед повним винищенням збройними силами, які підтримують уряд. Тепер має ще бути коло 50 озброєних комуністичних партизанів в Перу, але вони мають великі суми грошей, що дістали від кубинського уряду. З ними співпрацюють ще наємні сили, які за гроші підтримують комуністів. Комуністи сподівалися, що їх підтримають селяни, але це не сталося, і тепер урядові збройні сили легко зможуть винищити комуністів.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПРОТИ БОЙКОТУ ЗАКОНУ ПРО МЕДИЧНУ ОПІКУ над старшими особами. Таке рішення прийняла Палата Делеґатів АЛТ на засіданні в Шикаґо. Меншість домагалася, щоб делеґати заявилися за те, щоб Товариство вирішило організовано бойкотувати новий закон, який підтримує уряд, і який передбачає шпитальну опіку над старшими особами у віці понад 65 років в рамах соціяльного забезпечення. Але більшість делеґатів відкинула це домагання меншости. Більшість погодилася з рішенням правного дорадника, що організований бойкот був би порушенням протитрестового закону. Але рішення Палати Делеґатів не забороняє окремим лікарям не брати участи в урядовій програмі.

У СВІТІ

ЧЛЕНИ ДРУГОГО ВАТИКАНСЬКОГО СОБОРУ ВИСЛУХАЛИ в понеділок 4 жовтня ц. р., коли саме Папа Павло VI знаходився над океаном в дорозі до Ню Йорку, Богослужби, яку в соборі святого Петра відправив єпископ Сіро Сільвестрі на інтенцію щасливої подорожі Папи та успіху його миролюбної місії. Після того Собор займався далі проблемами новітнього світу, головно господарськими і соціяльними. Понад 100 членів Собору зголосили внесення на створення при Курії окремого Секретаріяту для розгляду питань соціяльної справедливости.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ВИСЛАВ НОВУ РАКЕТУ НА МІСЯЦЬ, назвавши її Луною VII. Всі попередні совєтські спроби з приміщенням космічного корабля на Місяць — зокрема з Луною V з 12 травня мин. року та Луною VI з червня цього року — не вдалися: совєтська ракета, чи пак космічний корабель не вцілили в Місяць, або не могли на нього „м'яко осісти". Подано вагу так званої автоматичної стації на 1506 фунтів. Луна VII була в понеділок о год. 5 попол. віддалена від Землі на 42.063 милі. Якщо все пішло б добре, то Луна VII повинна б осягнути Місяць в четвер цього тижня.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ВИСТУПИЛА ЗНОВУ — після довгої перерви — проти Пейпінґу, натаврувавши гостро дозволення китайськими комуністами на публічний виступ 75-літнього колишнього вільно-китайського генерала й віце-президента Лі Тсунґ-єна, який в минулому тижні поручав на пресовій конференції в Пейпінґу „знищити" однаково Вільний Китай Чіянґ Кай-шека і ЗДА, як і „зрадницький" СССР. „Правда" пригадала, що Лі Тсунґ-єн був на комуно-китайській листі як воєнний злочинець, що винищував комуністів. „Правда" обурюється, що тепер чоловий пресовий орган Пейпінґу „Дже Мін Джіг Пао" служить тому „зрадникові".

НІКІТА ХРУЩОВ БУВ ТВОРЦЕМ АНТИСЕМІТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ в СССР — ствердила спеціяльна студійна комісія, яка на основі всіх можливих доступних їй документів зладила для Сенату звідомлення про антисемітизм в Совєтському Союзі. В 1958 р. було ще 41.1% жидів у Верховному Совєті, — Хрущов обнизив те число жидів у большевицькій верхівці до 0.25%. Хрущов вважав, що жиди є засадничо „загрозливим для безпеки СССР елементом" і що тому треба — за гітлерським терміном — зробити Совєти „ююденрайн", себто „очистити" їх від жидів.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗГИНУВ при зударі двох американських літаків, що переводили бомбардування Північного В'єтнаму, пресовий фотограф агенції Ассошієйтед Пресс, Берні Коленберг.

НЕХАЙ БУДЕ МИР НА ЗЕМЛІ

Ню Йорк. — „Ніколи війна, ніколи знову війна! Мир, це є мир, що мусить керувати призначенням народу і всього людства!..." говорив і закликав Папа Павло VI, найскромніша в своєму вигляді і поведінці людина і рівночасно наймогутніший володар людських душ у світі, стоючи перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй та виголошуючи свій історичний заклик до миру до народів світу. В добі величезного проґресу та наявности зброї масового знищення „треба заклику до морального сумління людини" — говорив Папа — „бо небезпека походить не від проґресу, не від науки, ні, небезпека походить не тід мої людини, яка будує щораз могутнішу зброю, що її можна використати однаково для знищення або для гордовитих завоювань". Тим часом, „кров мільйонів людей, намарно пролитої, і жахлива руїна" повинні дати спонуку до „присяги" яка мусить змінити майбутню історію світу" — закликав не тільки духовний провідник 600 мільйонів католиків у світі, але й безспірний духово-моральний авторитет для всього людства.

БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАПИ-ПРОЧАНИНА. Папа Павло VI, прибувши до Ню Йорку, щоб виголосити заклик до миру в Об'єднаних Націях та відправити Богослуження за мир, благословенням відповідає на ентузіястичне привітання, яким його зустріла ця світова метрополія. За Папою видно генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта та кардинала Тіссерана, декана Колеґії Кардиналів.

Приїзд до Ню Йорку, тріюмфальне привітання

Папа Павло VI є першим Папою Римським, нога якого вступила на американський континент, що вже само по собі є історичною подією. Ентузіястичне й найбільш сердечне привітання, що йому влаштував Ню Йорк, ця багатомільйонова світова метрополія, що є світом багатьох рас, віровизнань та політичних переконань сама в собі, немає собі рівного. На міжнародному летовищі Джана Ф. Кеннеді зустріли Вселенського Архиєрея репрезентанти федерального уряду з державни секретарем Діном Раском на чолі, як і численні репрезентанти стейту і міста та головний репрезентант Об'єднаних Націй, У Тант. Із летовища відбулася моторкада до Ню Йорку, що вела однаково вулицями найбідніших секцій Гарлему, як і найпараднішою П'ятою евеню до катедри св. Патрика та резиденції кардинала Спелмана. Оплескам і окликам привітання від соток тисяч людей, що облягали вулиці, якими їхала моторкада, не було кінця. Ентузіястичні овації дійшли до свого вершка, як Папа зупинився біля катедри св. Патрика, вийшов з авта в товаристві кардинала Спелмана, та ввійшов до катедри на коротку молитву та для благословення приявних. Опісля знову привітання та благословення для тисяч і тисяч, що облягали околицю, коротка зупинка в резиденції кардинала Спелмана і знову моторкада до готелю Валдорф-Асторія на зустріч із президентом ЗДА Линдоном Б. Джансоном.

Президент і Папа розмовляли про проблеми світу

Президент Джансон і Папа Павло VI перевели 46-хвилинну розмову про світові проблеми. Ця розмова відбулася в кімнаті на 35-му поверсі т. зв. Вежі Валдорф-Асторія. Вона почалась докладно о 12:42 по пол. і скінчилась о 1:28 по пол. Поруч з Папою і Президентом були тільки два перекладачі. За пізнішим ствердженням пресового секретаря Президента, та розмова стосувалась широких проблем, почавши від бідности, недуг і неграмотности у світі та скінчивши на сучасній війні у В'єтнамі і расових суперництвах. „Це була для мене надзвичайно підбадьорлива і спонукуюча до призадуми розмова" — ствердив згодом Президент. Президент дякував Папі за його самопосвяту, з якою він переніс труди тієї подорожі до Ню Йорку й тутешнього виснажливого дня — задля добра миру. Папський перекладач заявив в імені Папи, що Папа „щасливий, що відбулася ця розмова у висліді обопільного бажання працювати для миру". Після тієї розмови Президент представив Папі свою дружину і молодшу доньку Лусі, яка недавно перейшла на католицизм. Переведено теж обмін дарунками і позовано для фотографів. Безпосередньо після тієї розмови Папа від'їхав до Об'єднаних Націй, а Президент відлетів на військове летовище Ендрюс в Мериленді, де він стежив на телевізійному апараті за відвідинами Папи в Об'єднаних Націях. За інформаціями від пресового секретаря Президента Білла Моєрса Папа і Президент висловили були однозгідні погляди про потребу соціяльного поступу у світі та колективної боротьби проти бідности, недуг і неграмотности. Папа висловив бажання, щоб у В'єтнамі настав мир, але не вдавався в ніякі подробиці. Ширше дебатовано можливості використання терену Об'єднаних Націй для справ миру і Президент висловив переконання, що відвідини Папи скріплять авторитет тієї установи. Папу привітали при вступі до помешкання на 35-му поверсі Валдорф Асторії Президент, віце - президент Гомфрі і державний секретар Дін Раск.

Виступ в Об'єднаних Націях

Після зустрічі з президентом Джансоном, Папа Павло VI знову вернувся до резиденції кардинала Спелмана і там перебув приблизно півтори години після чого вибрався, щоб сповнити головну ціль і місію свого історичного паломництва: виголосити в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй свій заклик до миру. Коли Папа із своїм почотом ввійшов на залю, заповнену делеґатами всіх 117 націй, членів ОН — за виїмком Альбанії — делеґати привітали його вставанням з місць та оваціями. Телевізійні камери зокрема звернули увагу, що також делеґація Совєтського Союзу із міністром закордонних справ Андрєєм Ґромиком та постійним репрезентантом Федоренком на чолі, як і делеґати сателітних країн солідаризувалися з усіми іншими делеґаціями в привітанні і відданні пошани Вселенському Архиєреєві. Також пізніше, після особистої зустрічі делеґатів з Папою, Ґромико був одним з перших, що з ним привіталися та обмінявся кількома словами. Після привітання, Папа зайняв місце на провізоричному троні біля подіюму для промовців, а президент Асамблеї та генеральний секретар Об'єднаних Націй по черзі привітали Високого Гостя, з'ясовуючи коротко — президент Асамблеї французькою, а генеральний секретар англійською мовами — причину і ціль його відвідин. Тоді почалася промова Папи, яку він виголосив французькою мовою. Текст цієї історичної промови прочитають читачі в дослівному українському перекладі в наступних числах „Свободи". Змістом цієї промови був МИР великими літерами. Головними тезами цієї промови було:

— Мирне співіснування між усіми суверенними націями. „Щоб були братами не тільки деякі, але всі народи" та позбулися гордости, „яка викликує напруження і змагання за престиж, за панування, колоніялізм, еґоїзм".

— Роззброєння, яке Папа вважає за найшляхетнішу ціль: „Якщо бажаєте бути братами, випустіть зброю із своїх рук. Не можна бо любити й тримати в руках зачіпну зброю".

— Милосердя та взаємна допомога, зокрема допомога тим, що її потребують. „Цей аспект найгарніший; він найбільш людяний... він найбільша надія для світу".

Під час свого виступу Папа Павло VI заторкнув і одну проблему, яка була на порядку теперішнього Ватиканського Собору та яку Собор передав на вирішення Папи: справа контролі народин. Папа дав виразно до зрозуміння, що Католицька Церква не відступить від свого дотеперішнього становища в цій справі та дальше виступатиме проти штучного обмеження народин.

Під час свого побуту в Об'єднаних Націях, Папа, крім виступу перед Генеральною Асамблеєю та особистої зустрічі із делеґаціями поодиноких країн, оглянув ще приміщення та мав коротке слово, цим разом англійською мовою, до працівників Об'єднаних Націй. Зокрема зворушливою була ще зустріч Папи з групою багатьох расових і національних походжень, що навчаються в міжнародній школі при головній кватирі Об'єднаних Націй.

Живий приклад братерства

Після відвідин і виступів в Об'єднаних Націях, Папа Павло VI, у поворотній дорозі до резиденції кардинала Спелмана, поступив до на свій лад міжнародної і католицької церкви Свя-тої Родини, де очікували на нього, крім репрезентантів католицьких доброчинних організацій, також репрезентанти протестанських, православних і жидівських установ. Також вони сердечно вітали Голову Католицької Церкви, виголошуючи відповідні промови, а Папа зі свого боку не менше сердечно вітав, висловлюючи найвищі похвали для їхньої добродійної праці.

Служба Божа на Стадіоні

В понеділок 4-го жовтня великий спортовий Стадіон Єнкі перемінився на велику катедру під голим небом, коли Папа Павло VI відправляв там Службу Божу для 90 000 осіб, які виповнили до останнього місця Стадіон Єнкі. Між присутніми було найбільше католиків, але були там і представники інших віровизнань: протестантів, православних і жидів, бо Папа просив, щоб найменше дві тисячі не-католиків могли бути присутні на цій історичній Богослужбі, яка присвячена справі миру в світі, який міг би бути знищений, коли б вибухла нова жорстока атомова

(Закінчення на сто. 4-ій)

ПРОГРАМА ПОДОРОЖІ І ПОБУТУ ПАПИ В НЮ ЙОРКУ

Неділя 11:45 ночі — Папа виїздить з Ватикану.

На понеділок 12:45 по півн. — Літак Папи відлітає з левища в Римі.

9:27 — Літак приземлився на Міжнародному летовищі Кеннеді в Ню Йорку, серед гарної погоди.

9:30 — Папа вийшов з літака.

9:31 — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант підійшов до всміхненого Папи, який подав йому руку. Папа вітається з державним секретарем Діном Раском, кардиналом Спелманом, губернатором Рокефеллером, посадником м. Ню Йорку Вагнером і іншими достойниками.

3:37 — Папа перейшов довгим на 60 стіп червоним килимом до невисокої плятформи, з якої виголосив коротку промову.

9:48 — Папа всів до авта, — в останній хвилині змінено відкриту лімозину на закрите ошклене авто. Поруч Папи кардинал Спелман. Моторкада рушила з летовища. На Квінсі, обабіч Квінс Вулвару — маси народу. Шкільні діти з транспарентами „Боже благослови Папу".

11:06 — Моторкада вступає до дільниці Мангеттену. Перед школою св. Франсіска — оркестра.

11:07 — Над епіскопальною церквою Всіх Святих — прапор на привітання Папи, коли моторкада минула 230 Іст 60 вул.

11:43 — Папа прибуває до собору святого Патріка — благословить маси зібраного на вулиці народу.

11:44 — Папа входить до собору святого Патріка серед співу хору. Клякає перед вівтарем, потім сідає на приготованому кріслі.

11:56 — Папа виходить з собору святого Патріка на 51-у вулицю, постійно благословлючи вірних, що їх — за обрахунком поліції — було 50.000.

12:05 — Папа в товаристві кардинала Спелмана входить до резиденції Спелмана.

12:35 — Папа виздить із резиденції кардинала Спелмана до Валдорф Асторії на зустріч з президентом Джансоном.

12:38 —Папа благословить маси людей перед готелем і в голі готелю, входить до вінди і виїздить на 35-ий поверх до приватного помешкання президента Джансона. Президент товаришить Папі до конференційної кімнати.

1:40 — Після закінчення розмови з Папою і короткої власної заяви та заяви Папи через перекладача — Президент представляє свою дружину і молодшу доньку Лусі, яка недавно перейшла на католицизм.

1:58 — Папа від'їздить до резиденції кардинала Спелмана.

3:05 — Папа виїздить з резиденції кардинала Спелмана до палацу Об'єднаних Націй, — маси народу зупинили коротко моторкаду на 50 вул. і Медисон Евню.

3:13 — Папа прибуває до палацу Об'єднаних Націй. Вітають його генеральний секретар У Тант, буддист, — президент Генеральної Асамблеї Амінторе Фанфані, католик, — державний секретар Дін Раск, протестант, Амбасадор ЗДА в ОН Артур Голдберґ, жид, — совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, атеїст, — і інші.

3:17 — Папа вступає до великої залі Генеральної Асамблеї.

3:30 — Папа виголошує історичну промову з закликом „хай не буде більше ніколи війни".

4:20 — Папа сходить серед овації збоку приявних з трибуни і починає оглядати палац Об'єднаних Націй під проводом У Танта.

4:20 — Папа приймає 117 делеґацій Об'єднаних Націй, кожну по 15 секунд. Як першу приймає пані Джеклін Кеннеді, що прийшла у товаристві кардинала Кушінґа з Бостону.

6.19 — Папа від'їздить з ОН.

6:23 — Папа прибуває до католицької церкви святої Родини при 315 Іст 47 вул., де переводить 25-хвилинну зустріч з представниками інших віровизнань.

6:30 — Папа вертається до резиденції кардинала Спелмана на короткий відпочинок.

6:45 — Папа від'їздить на стадіон Єнкі для відправлення Богослужби для приявних 90.000 вірних.

8:45 — Папа клячить перед головним вівтарем провізоричної каплиці на стадіоні, починає відправляти Богослужбу. Хор з 200 осіб співає по латині. Святе Причастя для 12 обраних раніше хлопців і дівчат.

10:23 — Моторкада прибуває з стадіону на Світову Виставу.

10:30 — Папа входить до Ватиканського павільйону.

11:00 ночі — Моторкада прибуває на летовище Кеннеді.

11:29 — Відлет літака Папи назад до Риму.

У Ватикані відбулося дві конференції українського католицького епископату

Філядельфія. — Як повідомляє видаваний тут щоденник „Америка" в числі з 1 жовтня ц. р. за Українським Пресовим Бюром з Риму, в нарадах II Ватиканського Вселенського Собору, на його четвертій і останній сесії, участь беруть усі українські католицькі владики, з Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим на чолі. Два владики, кард. Йосиф Сліпий і митр. Кир Максим Германюк промовляли у дискусії на тему схеми „Релігійна свобода". З нагоди перебування у Вічному Місті, українські католицькі владики відбули вже дві конференції Єпископату, на яких обмірковано важливі справи, що стосуються Української Католицької Церкви. Перша з них відбулася напередодні відкриття четвертої сесії Собору, в понеділок, 13 вересня ц. р., а друга — в четвер, 23-го вересня ц. р. Конференціями проводив Верховний Архиєпископ Кир Йосиф, і участь у другій взяли всі українські католицькі владики, з митрополитами ЗДА і Канади, Кир Амврозієм Сенишиним та Кир Максимом Германюком на чолі.

Водночас із цим „Поступ" повідомляє, що згідно з рішенням Папи Павла УІ Українська Католицька Церква матиме в Синоді Єпископів чотирьох своїх представників, а саме силою свого уряду мають право там бути: Верховний Архиєпископ Львівський Кардинал Йосиф Сліпий, митрополит всієї Канади Кир Максим Германюк, Митрополит ЗДА Кир Амврозій Сенишин та один владика, делеґований Українською Єпископською Конференцією.

НАЦІОНАЛЬНІ ГРУПИ МАТИМУТЬ ЗУСТРІЧ З ГУБЕРНАТОРОМ ГЮЗОМ

Трентон. — Репрезентанти 17 етнічних груп стейту Ню Джерзі, в цьому й української групи, матимуть сьогодні, в середу 6-го жовтня 1965 року, окрему зустріч з губернатором стейту Ричардом Гюзом. Зустріч відбудеться у великому Арморі у Вудридж, Ню Джерзі, в год. 8-ій ттечері. Влаштотує її Все-Американська Рада і в програмі є також різні мистецькі виступи поодиноких груп, між ними й виступ української танцювальної групи під проводом п-і Катерини Семчук з Картерету. Заповідається численну участь українців у цій зустрічі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Револьта в Індонезії

Ще не є відомими всі подробиці військової револьти, яка вибухла в Індонезії уночі з 30 вересня на 1 жовтня. Коли писано ці рядки, в столиці Індонезії існував ще „воєнний стан", а на найбільшому з-посеред кругло 3.000 індонезійських островів, Джаві, де живе 60% всього населення держави, себто кругло 60 мільйонів, продовжувався протирежимовий „Рух 30-го вересня". Військового команданта тамошньої округи проголошено зрадником, і водночас поведено заходи проти можливого походу збунтованого війська з Джави. Невідомо ще також, як під час тієї кризи поводилось індонезійське летунство, яке — за першим повідомленням бунтарів — заявилося було по їхньому боці. Однак, треба спиратися на останньому повідомленні, що бунт здавлено і що Сукарно, який від 1949 р. був президентом, а в 1963 р. наказав „обрати" себе на „досмертного президента", зберігся при житті і при владі.

У бунтарській „Революційній Раді" на 45 членів було 12 комуністів. Уряд, здавивши бунт, припинив появу комуністичної газети і закрив пресове бюро, що заявилися були за бунтарями. Це покищо загадкова справа, бож Сукарно виразно фаворизував комуністів, завдяки чому в тій країні число членів комуністичної партії зросло до 3-ох мільйонів. Проте, можливо, що гострий спротив командування армії проєктові лідера компартії Д. Н. Айдіта, щоб ввести в армію політруків спонукав комуністів перевести пробу сил і поставити Сукарна перед доконаний факт — переходу армії під повну контролю комуністів. Бунтарі скористалися при цьому з пропагандивного засобу, що ним залюбки користувався Сукарно: протиамериканськими вигадками. „Рух 30-го вересня" — проголошувало перше їх повідомлення — був звернений проти генералів, „які служили американської Центральної Розвідчої Агенції". Це — типова комуністична фразеологія.

Однак „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 11 жовтня ц. р. припускає, що й після здавлення тієї револьти Індонезія не припинить своєї кампанії на „знищення" прозахідньої Малайзії, не зірве тісних зв'язків з Пейпінгом і не відмовиться від дальшої антиамериканської пропаганди, дармащо дістала від ЗДА 700 мільйонів долярів економічної допомоги. Без уваги на подробиці цього останнього військового бунту і на його політичні куліси — докорінна причина бунту в ненормальній ситуації, в яку вманеврував ту розлогу країну її диктаторський президент Сукарно. Поставивши собі за ціль територіяльну експансію (Західня Гвінея, Північне Борнео) і поширення впливів на південну Азію коштом Британії та ЗДА — Сукарно довів Індонезію до економічного хаосу, інфляції, втрати закордонних кредитів, щораз більшої дорожнечі, харчової й одягової кризи, щораз більшого безробіття, щораз більшої нужди. Тільки незрозуміла для людей західньої психіки терпеливість мільйонів індонезійців, їх пасивність, видержливість і віра в „божественність" Сукарна зберегли його режим від провалу. Він лявірував між прозахідніми генералами, антикомуністичними мусульманами та комуністами — але як довго могла тривати така гра?! Вона і ввірвалась на прикінці минулого тижня, і невідомо, чи можна буде її відновити.

Ситуація в Москві непевна

Проведені у висліді пленуму Центрального Комітету Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що відбувся в днях 27-28 вересня ц. р. і засідань Верховного Совєту СССР, відбутих 1 жовтня ц. р., зміни в складі партійного керівництва, значить у Президії, Секретаріяті ЦК КПСС і в Раді Міністрів, тобто в уряді Совєтського Союзу, хоч може й не такі глибокі, як цього сподівалися деякі закордонні обсерватори, все ж таки свідчать про досить непевну ситуацію в совєтському „колективному керівництві".

Залишилися на своїх становищах і Брежнєв, як перший секретар ЦК КПСС, і Косигін, як прем'єр СССР, і Мікоян, як голова Президії Верховного Совєту СССР, чи пак совєтський „президент". Проте, включення Леоніда Брежнєва в склад Президії Верховного Совєту, що її головою він був донедавна, перед Мікояном, могло б свідчити, що становище Брежнєва не надто певне і що для нього приготовлюють знову пост „президента", що його займає тепер 70-літній Мікоян. Хто займе місце Брежнєва, як першого секретаря, невідомо; можливо, хтось із тих, про кого на останніх збіговищах совєтської верхівки найменше згадувано — Підгорний або Шелепін. Найпевніше виглядає, покищо, ситуація з Косигіном: він виголосив доповідь „Про поліпшення управління промисловістю, удосконалення плянування та посилення економічного стимулювання промислового виробництва", що була покладена в основу одноголосно прийнятої постанови в тому напрямку, і водночас із цим одержав для помочі молодих, енергійних „підручних" — 47-літнього Дмитра Полянського, що його називають українцем, та 47-літнього білоруса — Кирила Мазурова, що їх Верховний Совєт затвердив на постах перших заступників прем'єра. Дальшими заступниками Косигіна, як прем'єра, стали 54-літній Константин Руднєв, призначений водночас на міністра машинобудівництва, і Ніколай Байбаков, призначений на голову Комітету Державного Плянування — Ґоспляну. Обрання Ф. Д. Кулакова до Секретаріяту ЦК КПСС не є якимось видатнішим пересуненням: його призначено, мабуть, на місце В. М. Титова, звільненого з обов'язків секретаря ЦК КПСС і перекиненого вже раніше на якусь підрядну роботу в ЦК компартії Казахстану.

Проте, чи не найбільше про непевність ситуації в совєтському колективному керівництві і взагалі в СССР свідчить факт відкладення вересневим пленумом ЦК КПСС чергового, XXIII з'їзду Комуністичної Партії Совєтського Союзу на березень 1966 року. Згідно із статутом КПСС, з'їзди її мають відбуватися щочотири роки, і XXIII з'їзд КПСС повинен би відбутися найдалі в жовтні 1965 року. Відкладення його аж на 1966 рік, значить, на якого півроку, доводить, що совєтське керівництво стоїть перед чималими внутрішніми труднощами не лише в господарській, але й у внутрішньопартійній ділянці і що кремлівські самодержці потребують ще кількох місяців, щоб упоратися з деякими персональними і політичними проблемами, зумовленими наявним конфліктом у міжнародному комуністичному русі, його розбиттям на дві супротивні фракції — совєтську і комунокитайську.

КЛОПОТИ В КРЕМЛІ

В жовтні 1964 р. сталася в Україні дуже інтересна подія, на яку на Заході, мабуть, ніхто не звернув уваги. Але, поки на її основі снувати думки, треба розповісти про тло, на якому будемо її розглядати.

Згідно із крилатою фразою „вся влада радам", у СССР їм нібито і належить вся влада в державі.

Під теперішню пору в цілому СССР налічується: крайових рад — 7, обласних — 105, районних — 2,638, міських — 1,802, селищних міського типу — 3,399 і сільських — 39,597. Крім того є ще верховні ради СССР, союзних і автономних республік.

Число депутатів рад, особовий склад яких „обирається" всім населенням СССР, досягає мільйонів, і, без огляду на характер їх „вибору", вони репрезентують усе населення, що нараховує 229 мільйонів.

Було б, отже, слушним, коли б уся влада належала радам. Але так не є. Бо всі ради включно з їх надбудовою, Верховною Радою СССР, не мають в дійсності ніякої влади: вони виконують тільки те, що їм наказують Президія КПСС та Центральний Комітет. А КПСС є організацією, яка має коло 12 мільйонів членів і кандидатів, що становить лише 20-ту частину населення.

Отже не ради, що їх „вибирав" народ, а тих 12 мільйонів членів партії, яких народ не вибирав і не мав ніякого впливу на їх вибір, рішають про долю соток мільйонів людей.

Та не тільки це: становище партії в СССР надрядне, і партійний достойник стоїть на соціяльній і державній драбині вище за радянського достойника.

І так у всіх справах: на першому місці фігурує перший секретар КПСС, а щойно на другому місці — голова Президії Верховної Ради СССР, „президент", потім уже йде голова Ради Міністрів СССР, хоч буває часто, що цей останній стоїть на другому місці, а „президент" на третьому.

Так на ділі виглядає „совєтська демократія". Вистачить прочитати звіт із будьякої зустрічі представників чужих держав, що перебувають з візитою в СССР, щоб в у цьому переконатися.

Згадана вгорі черговість — непорушний порядок, совєтський ритуал.

І от цей ритуал, цей порядок черговання совєтських осіб і установ був порушений. Сталося це 17 жовтня 1964 року в Києві на святочному мітингу для відзначення 20-річчя „визволення України від фашистських загарбників".

Виступаючи на тому мітингу Мікоян, голова Президії Верховної Ради СССР, тобто „президент", почав свою промову такими словами: „Дорогі товариші! Від імени Президії Верховної Ради Радянського Союзу, Центрального Комітету нашої Комуністичної Партії і радянського Уряду з великою радістю передаю вам привіт . . ."

Оце власне і є та інтересна подія, про яку згадане на вступі.

Мікоян у своїй промові порушив освячений порядок черговання і, замість Центрального Комітету КПСС, поставив на перше місце Президію Верховної Ради. І за це його на другий день закликали до порядку.

У республіканських газетах з 18 жовтня 1964 р. надруковано також Мікоянову промову на тому мітингу. Але порядок був згідний із ритуалом: наперед був ЦК КПСС, а потім усе інше.

Подія сама по собі ніби й маловажна, але в совєтській дійсності такі ніби маловажні події часто відкривають рубець заслони, показуючи, що діється за лаштунками.

Насуваються різні питання: чи Мікоян допустився помилки, порушивши черговість установ, чи зробив це навмисне? А коли навмисне, то яку ціль мав у тому?

Не виглядає, щоб це була помилка.

1-го жовтня 1964 р. минуло лише два дні після повалення Хрущова, і ще невідомо було, які воно наслідки викличе. Треба було бути дуже обережним і зважувати кожне слово на тому мітингу.

Подруге, ніхто із совєтських лідерів не виголошує промов, наперед не приготувавшись. Мікоян — старий большевик, член Президії ЦК КПСС, і добре знає, який ритуал зобов'язує в СССР. Отже, коли він у своїй промові змінив порядок черговання влади і поставив на перше місце Президію Верховної Ради СССР, то зробив це свідомо.

Шукаючи причин, чому він це зробив, можна вказати на декілька.

Поперше, після повалення Хрущова Мікоян залишився на верхах драбини СССР як найстарший віком з найповажнішим стажем большевик. Пригадаємо при цьому, що коли Мікояна обрано головою Президії Верховної Ради СССР на місце Брежнєва, преса у вільному світі писала, що Мікоян, як індивідуальність, не схоче залишатися „паперовим президентом".

Отже, те, що Мікоян у своїй київській промові поставив на перше місце Президію Верховної Ради СССР, можна вважати як його спробу, користаючи із обставин, надати тій Президії більшої ваги. До того можливо йому хотілося підкреслити цим і своє значення.

Але можливо, що то мав бути початок ширшої акції. В історії СССР двічі траплялося, що з-поміж його партійних лідерів виріс диктатор. Першим був Сталін, другим Хрущов.

Механіка творення диктатора проста: він дозволеними і недозволеними способами загортає у свої руки щораз більше влади аж до того, що та влада забезпечує йому можливість терроризувати всіх. Потім він робить, що хоче, і немає в державі якогось чинника, якоїсь інституції, яка могла б його обмежити чи усунути.

Мікоян, як видно вдалося пережити обох диктаторів і залишитися на вершинах, може, й пробував з голови Президії Верховної Ради зробити в СССР чинник, що тримав би балянс влади.

Видається, що із ситуації, яка витворилася після повалення Хрущова, здають собі справу теперішні лідери СССР і шукають такої розв'язки, яка б не дозволила в майбутньому виростити нового диктатора.

Поміж теперішніми лідерами немає когось такого, що своїми заслугами перевищував би на голову всіх інших. Всі вони менш-більш рівні і партійно - державним стажем, і приготуванням до своїх функцій, і заслугами. Всі вони розмірно ще молоді, всі з фаховою освітою у своїх ділянках. Кожний з них має амбіції.

В таких обставинах трудно, щоб, не маючи за собою засобів терору, хтось із теперішніх лідерів СССР міг стати диктатором. І свідомість цього диктує їм конечність шукати розв'язки.

Можливо, що наділення „президента" СССР додатковими прерогативами могло б запобігти народженню диктаторів. І можливо, що „ляпсус", допущений Мікояном у його київській промові, прозрадив дещо з того, що діється за кремлівськими лаштунками.

абв.

НАВЧАННЯ ЗАНЕДБАНИХ ДІТЕЙ

Цього літа зроблено дуже важливий, можливо історичний крок: продовження шкільного навчання для певних груп дітей принаймні на два роки. Навчання тих дітей має починатися тепер уже у віці трьох або чотирьох років, замість традиційних п'ятьох чи шістьох. Цей крок зроблено згідно з пляном президента Джансона, який зарядив, в рамках програми поборювання вбогости, двомісячне навчання вбогих і занедбаних дітей в передшкільному віці.

Цю програму названо „Проєкт Гед Старт", і її здійснювано в 13,400 центрах — у 2,500 місцевостях країни. Передусім цих дітей учили, як вони мають поводитися серед своїх одноліток. Крім того вчили їх співу, показували їм ілюстровані дитячі книжки, навчали розговірної мови і під кожним оглядом підготовляли до систематичного шкільного навчання. Діти мали безплатні сніданки.

Звіт з переведених улітку курсів виявляє, що аж 70 відсотків дітей уперше в своєму житті перейшли на тих курсах лікарські огляди. Зі звіту видно, що ця спроба із короткореченцевим навчанням занедбаних дітей під час вакацій вповні себе виправдала. Занедбані діти протягом двомісячного побуту в літніх школах так „вишліфувалися", що з успіхом зможуть учитися разом з тими дітьми, які перед приходом до школи перейшли домашнє виховання у своїх батьків або інших старших членів родини.

Д-р Б. Флейс із Ню Йорку, який брав участь в „літніх школах", заявив, що деякі діти в тих школах спочатку не знали навіть назв частин свого тіла і свого імени. Тепер вони навчилися багато дечого про той світ, в якому живуть. Та найважливіше, що в них прокинулася охота до дальшого навчання в публічних школах.

У „літніх школах" діти навчалися в максимально сприятливих умовах. Наприклад, одна кваліфікована вчителька мала тільки 15 дітей, а крім того їй допомагали ще дві студентки. Тепер відповідні чинники мають подбати, щоб діти, які не пішли до публічної школи з огляду на свій вік, не втратили набутого знання, перебуваючи в середовищі, яке некорисно на них впливає. Також багато втратять діти, які перейшли літні курси, коли прийдеться їм учитися в переповнених клясах, де вчителька навчатиме не 15, а 40 школярів.

Тому фахівці від дошкільного виховання рекомендують створювати цілорічні центри для занедбаних і вбогих дітей передшкільного віку. Крім того мало б продовжуватися літнє навчання тих дітей, які не користатимуть з цілорічного навчання. Згідно з пляном педагогів треба окремо опікуватися дітьми, які навчалися на цих курсах, також і під час їхнього навчання в першій клясі публічної школи, відвідувати їх в їхніх домах, допомагаючи у виконуванні домашніх вправ.

Якщо Уряд фінансуватиме навчання занедбаних дітей протягом цілого року, то це означатиме фактичне продовження шкільного навчання на два роки.

Це не було б жадним революційним кроком, бо діти заможніших батьків, як сказано, вже й тепер перед дитячими садками навчаються в передшкіллі. Коли б це могли робити й діти незаможних батьків, вони мали б ті самі можливості, що й їхні однолітки зі щасливіших родин. Діти заможніших батьків користають із телевізійних передач, що є великою допомогою в розвитку умових здібностей дитини, яка чує слова і одночасно бачить образки, чого немає під час шкільного навчання.

Цьогорічна літня програма навчання вбогих і занедбаних дітей виявилася дуже успішною. Її будуть продовжувати, і то не тільки влітку, а, можливо, і протягом цілого року.

„НАЩО ЗАСМІЧУВАТИ ГОЛОВУ"

Микола працює на великому металюргійному заводі в Запоріжжі, вчиться на вечірньому факультеті інституту.

Ми стоїмо біля вітрини книгарні.

— Для чого друкують ці книжки? — питає він. — Кому вони потрібні . . .

— А ти читав щонебудь? — питає його Віктор Прокошин, який пише про це в часописі „Рабочая Газета" з 17 вересня.

— Засмічувати собі голову? — каже Микола. — І без того клопоту вистачає . . .

Д-р Омелян Кміть

ГІДНІСТЬ ХРИСТИЯНСЬКОГО ПОДРУЖЖЯ

Рим. — Від теоретичних засад, що мають просвічувати зносини Церкви з сучасним світом і що їх викладено в першій частині схеми про ці зносини, Собор перейшов до їх практичного застосування в деяких важливих питаннях, „що викликають особливе занепокоєння пастирів". Про це говориться в другій частині схеми, зміст якої постараємося представити з огляду на її незвичайну важливість не тільки для католиків, а й для кожної мислячої людини.

Ця друга частина складається з п'яти розділів, що розглядають по черзі питання: Гідність подружжя і родини; Поступ культури; Суспільно - господарське життя; Життя політичної спільноти; Спільнота народів та зусилля в справі миру. Вони, ці питання, становлять безпосередній, найбільш відчутний зміст нашого щоденного, особистого й спільнотного життя. Виклад цієї частини схеми довгий, і тому обмежимося змістом тільки першого її розділу та деяких найбільш характеристичних виступів Отців Собору.

Розділ про гідність подружжя розпочинається зазначенням, що добробут і щастя кожної людини й усієї людської спільноти тісно пов'язуються з добробутом і щастям родинної спільноти. Нині гідність цієї основної спільноти загрожена різними звихненнями — еротизмом, многоженством, матеріяльною бідністю й суспільним пониженням великої частини людства, демографічним „вибухом". Однак, саме ними виявляється стійкість подружньої й родинної установи, бо глибокі зміни в сучасній суспільності не тільки не підважили її основ, а радше виявили її правдиву природу, її гідність та незмінні вартості.

Подружня спільнота встановлюється особистою згодою чоловіка й жінки. Текст підкреслює святість та нерозривність подружжя і наголошує на тому, що воно має безнастанно оживлюватись щирою й свідомою подружньою любов'ю. Своєю природою воно спрямоване на уділення життя дітям та їх виховання. Діти становлять завершення й вінець подружжя.

Подружжя є образом злуки Христа з Церквою. У Тайні Подружжя Христос дає чоловікові й жінці здібність любитися взаємно й назавжди, так, як Він полюбив Церкву. Подружня любов, ушляхетнена християнськими чеснотами, з'єднується з любов'ю Божою й набирає надприродної сили від Христового відкуплення; через те вона з певністю веде до Бога. Тайна Подружжя посвячує й змінює чоловіка й жінку, даючи їм можливість ступнево дійти до повного особистого розвитку та до християнської святости і тим самим спільно віддати славу Богові. Християнська родина, яка постає з подружжя як образ участь угоди між Христом і Церквою, виявляє в такий спосіб усім людям присутність Спасителя.

Суспільність має обов'язок боронити права батьків давати життя й виховувати своїх дітей. Вона також має сприяти добробутові та повному розвиткові родинної спільноти.

Подружня любов є глибоко людською дійсністю, бо вона звернена до особи й завершується в особі. Христос освятив цю любов. У тексті підкреслюється високу моральну вартість тих чинностей, що здійснюють інтимну й природну статеву злуку чоловіка й жінки в подружжі. Ці чинності означають всецілу взаємну відданість і сприяють їй. Подружня любов має бути нерозривно вірною. Християни мають бути в цьому прикладом для всіх, уникаючи передусім подружньої невірности і розриву подружжя. Молодь, що приготовляється до одруження, має обов'язок особисто вдосконалюватись і створити для цього догідні господарські та суспільні обставини.

В заснуванні й провадженні родини чоловік і жінка мають слухатися наказів своєї совісти, яка повинна оформитися на Божому законі. У родженні дітей вони діятимуть з великодушністю, з людським і християнським почуттям власних обов'язків і відповідальности. Текст хвалить багатодітні родини.

У тексті висловлюється зрозуміння численних і великих труднощів, що можуть постати, коли чоловік і жінка змушені з різних причин припинити, принаймні впродовж якогось часу, помножування числа своїх дітей. Текст пригадує, що тільки Бог є власником життя. Че-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

У „Свободі" з 23. IX., в рубриці „Українці у вільному світі" подано вістку про посвячення Церкви - Пам'ятник в Бавнд Бруку. В цій вістці мимовільна помилка, а саме написано: Церкву-Пам'ятник збудували вірні Української Православної Церкви в ЗДА.

В дійсності ж і в ім'я правди треба ствердити, що Церкву - Пам'ятник збудували для повсякчасного молитовного вшанування наших славних Попередників та Героїв і Мучеників Українського Народу всі вільні українці, без різниці віровизнання, а пожертви на її будову надсилалось і тепер надсилається з усіх країн вільного світу. Правда, серед жертводавців більшість православних, але серед них є і багато українців - католиків та чимало й українців євангеликів і протестантів.

ка.

Щиро Вам відданий
у Христі
† Мстислав
Архиєпископ
Бавнд Брук

Юрій Лавріненко

РЕТРОСПЕКТИВНА ВИСТАВКА ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО В УВАН У ЗДА

(До 50-ліття мистця)

8-го жовтня у великій залі УВАН у Ню Йорку відкривається ретроспективна виставка графічних праць Якова Гніздовського. Вона, властиво, мала відбутися ще років тому зо два, але відкладалася з різних причин, а тепер якраз збіглася із 50-ою річницею з дня народження мистця

Ця подія торить культурне свято завдяки якості і кількості мистецького доробку Гніздовського. Його картини ми бачимо на виставках в ґалеріях Ню Йорку та інших міст; графічні його праці поширені по приватних колекціях і хатах, ми знаємо їх з репродукцій у часописах і у вигляді карток. Нарешті Гніздовський належить до тих мистців, що залюбки беруть на себе мистецьке оформлення й ілюстрування книжок. Його мистецьке оформлення кількох чисел журналу „Арка" та десятків книжок увійшли в плоть і кров сучасної культурної людини. Словом, без Гніздовського ми не можемо уявити нашої сьогоднішньої мистецької культури, дармащо ми ще не маємо монографії праць мистця (потреба її наявно назріла, і, надіємось, така монографія появиться у зв'язку із сучасним ювілеєм і виставкою).

Не легко окреслити ті мистецькі секрети, якими праці Гніздовського завойовують глядача. Я в першу чергу відчуваю в його дереворізах, рисунках і олійних картинах непомильний естетичний смак — як вроджену особливість таланту і як свідомо та старанно культивовану рису. Шляхетний чар цього естетичного смаку відразу передається нам. Очевидно Гніздовський любить, знає і має в собі той велетенський світ, що його відроджує і формує естетично. З цієї любови та знання і родиться той лад і краса, без яких людина не може мати належних переживань світу і долі.

Поруч із цим у працях Гніздовського втілена якась незвичайна творча дисципліна, за якою почувається опанована спадщина вікового культурного досвіду. Ми бачимо її в загальній композиції чи архітектоніці і в найдрібніших деталях його дереворізів — чи буде це велетенський краєвид з широкими рисами рельєфу і тисячними деталями геть аж до окремих колосків і листків, а чи буде це пень дривітні, на якому схоплена мікроскопічна сітка його структури й форми, а разом дана його гранітна внутрішньо зв'язана міць.

І за всім тим чаром ліній і пуант почувається ще якась філософічна мудрість з її то гіркою, то гумористично - доброю усмішкою, що з сміливим прозиранням у драму життя. Часом здається, що в дереворізах Гніздовського якоюсь мірою відсвіжується спадщина Дюрера з його силою мистецького зображення й узагальнення і лірика, ритм та терпелива вичікуваність українського народного мистецтва. Чи так воно чи ні, але дереворізи Гніздовського неповторні.

Яків Гніздовський народився в Західній Україні 1915-го року. Після закінчення середньої освіти він познайомився у Львові 1934 року з Едвардом Козаком, який (як пізніше і Любослава Гуцалюка) заохотив юнака, що з дитинства мріяв бути мистцем. Рисував дещо для Козакового гумористичного „Комаря" і дитячих журналів. Невеличка стипендія митрополита Шептицького дала змогу почати 1938 р. науку в Академії Мистецтв у Варшаві. 1939 року Яків Гніздовський переїхав до Загребу, де працював великий Мештрович, і там закінчив студії малярства, графіки; пізніше кілька років студіював скульптуру.

1944 року Гніздовський зробив сім дереворізів (цього терміну він уживає замість терміну дереворит). І це був початок його праці, як графіка. Тоді ж інтенсивно малював.

Війна, загальнолюдська та внутрішня криза загальмували працю маляра, але інтенсифікували його внутрішнє духове життя. З тих географічних і духових роздоріж доби народились кілька есеїв у журналі „Арка" (Мюнхен, 1947-48, редактор Юрій Шерех). Численні графічні оформлення еміграційних книжкових видань того часу служили мистцеві наче імпровізованим містком через провалля.

1949 року Гніздовський виїжджає до ЗДА, працює рисівником у видавництві в Ст. Полі, Міннесота. Один із своїх дереворізів з 1944 року він дав на виставку до Інституту Мистецтв у Міннеаполісі — ця річ дістала другу нагороду і була закуплена до музею. За кілька тижнів дістала другу нагороду і одна його олійна картина.

Підбадьорений таким несподіваним успіхом, мистець кидає заробіткову працю і переїжджає 1950 року до Ню Йорку з важливим рішенням: стати незалежним мистцем.

Мені трохи доводилось бути свідком того, як Гніздовський здійснював своє рішення. Непалене, зате дешеве мешкання „ворочком" у старому будинку на Бронксі, в казані рас і мас. Власноручно змонтована пічка для випалювання кераміки, дешеві матеріяли для скульптури, мішки замість полотна для олійних картин, лінолеум замість дерев'яної дошки для дереворізів. Не пригадую точно, як заробляв мистець на прожиток, але це був мінімальний прожиток ченця від мистецтва, який усе ставив на другий плян задля своєї мистецької творчости, хоч (якби хотів!) міг би заробляти не гірше за інших.

Тоді вперше після шестирічної перерви Гніздовський знову зайнявся графікою. Але не надовго. Його мучить неспокій, неполагоджена криза своя і своєї доби. Та раз схвалене рішення неухильно здійснюється. Через чотири роки по приїзді до Ню Йорку, цієї світової

(Закінчення на стор. 3-ій)

РЕТРОСПЕКТИВНА ВИСТАВКА ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО В УВАН У ЗДА

(Закінчення із стор. 2-ої)

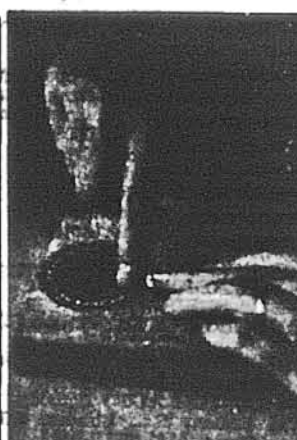
„мистецької біржі", він влаштовує в американській галерії виставку олійних картин і малої скульптури. Нюйоркська критика, строга й пересичена загальною мистецькою надпродукцією, відразу розпізнала мистця серед сотень виставок і тисяч авторів картин.

Підбадьорений успіхом, мистець їде до іншої світової мистецької столиці — Парижу (1956-58), там багато малює і влаштовує дві виставки, здобуваючи прихильні оцінки паризької мистецької критики.

Аж тепер, вернувшись до Ню Йорку, чує він, як мистець, ґрунт під ногами: зацікавлення його картинами, пропозиції від ґалерій, продаж власної мистецької продукції . . . 1958 року Гніздовський знов береться за дереворит — певна ознака його творчого розгону і віри в себе. І перший же його дереворіз здобуває до 25-ліття Об'єднаних Американських Мистців 500 долярів нагороди і закуп усього накладу. Далі він паралельно з малюванням та рисуванням систематично працює з дереворізами і майже щороку влаштовує виставку своїх різнородних праць.

Особливим успіхом користаються цим разом його нові дереворізи. Їх охоче репродукує мистецька і загальна преса, випускають їх картками, включають у репрезентативні закордонні виставки американського мистецтва. 1961 року дереворіз „Вівця" дістав першу нагороду і закуп Бостонського музею. 1962 року дістав нагороду дереворіз „Поле", яке було включене у виставку американської графіки в СССР і в багатьох інших країнах.

Дереворізи Гніздовського почали широко виставлятися поза ЗДА — в Токіо, на Близькому Сході, в Африці, у Лондоні, Празі, в західньому Берліні. Вони є в багатьох музеях у Бостоні, Філядельфії, Клівленді, Норфолку, в університетах Міннеаполісу і Північної Дакоти, в Бібліотеці Конґресу ЗДА (Вашинґтон), у колекції Нельсона Рокефеллера тощо. Тепер дереворіз

Мистець за роботою
Photo: Thomas Miner, 1964

„Вівця" виставлений у Смітсонському Інституті (Вашинґтон), а „Поле" — в Білому Домі у кабінеті президентського дорадника в справах шкільництва. Олійні роботи Гніздовського є у Батлерівськом Інституті Мистецтв, Огайо, в університетах Делаверу й Сіятлу.

Для мене ретроспективна виставка графіки Гніздовського є радісним святом ще й тому, що він переміг свою добу — вовчицю, коли геноцид і тоталітарна війна припинили аж до сьогодні правдивий творчий мистецький процес на Україні. Одні мистці згинули фізично, інші гинуть у кайданах наказного соцреалізму. Дехто опинився за кордоном. З цих, що за кордоном, Гніздовський першим і одним із кількох, мав відвагу вискочити з тихої заводі українського провінційно еміґраційного ґетта на бурхливі хвилі відкритого океану міжнародного мистецького, зокрема й американського життя. І вплив, оставшися при тому, як завжди це підкреслює і чужинецька критика, мистцем українським.

ВОДИ ДНІПРА У КРИМУ

15 вересня почалося заповнення дніпровською водою ще 25 кілометрів Північно - Кримського каналу. Водою з Дніпра користуються в Джанкойському районі. („Рабочая Газета" з 16 вересня).

НЮЙОРКСЬКИЙ ВІДДІЛ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ

Маючи на меті гуртування українських інженерів на еміграції для кращого розвитку технічних наук серед нас та вдосконалення технічної професії, — плекання зацікавлення справами техніки і економіки України, — і в неменшій мірі маючи на меті пожвавлення спільного товариського життя та всебічної взаїмної допомоги потребуючим колегам — створено в 50 роках Товариство Українських Інженерів в Ню Йорку.

Коли численні інженери почали переселюватись в інші стейти переорганізовано Товариство так, що створено Централю з осідком з Ню Йорку, а в осередках наших інженерських сил створено Відділи Товариства.

Метрополітальний Відділ оформлено в Ню Йорку 25 січня 1958 року. Його завданням стало міцніше поширення осередньої клітини ТУІА на всі райони Ню Йорку, а також на райони Лонг Айленд і Ню Джерзі. — В наступних 1959 до 1965 роках (головами Відділу були інженери Володимир Шехович, Степан Процюк і архітект Іван Заяць), — Управі Відділу пощастило провести організацію великої частини наших активних інженерських сил, і на день 1-го вересня 1965 Відділ налічує вже 201 члена. За вужчою спеціяльністю вони розподіляються так: будівельники 57, — механіки 46, — (тут враховані також н. пр. металюрги, аеронавтики, інженери корабельного будівництва), — електрики 23, — хеміки 21, — архітекти 18, — агрономи та лісники 23, — економісти 10, — гірники.

Поодинокі члени Т-ва є активними в чужих Наукових і Професійних Об'єднаннях. Такий почин Товариство вітає, бо він допомагає добувати шану для українського імени і ширити правду про Україну. Особливо радіємо з факту, що наші інженери і архітекти своєю невтомною працею здобули високі пости при Американських Університетах, науково-дослідних установах, лябораторіях і підприємствах у федеральному Уряді і його агенціях у найважливіших тепер ділянках аеронавтики, астронавтики, атомової справи, мілітарного будівництва, великої хемії майбутнього, і проєкти нашого архітекта трапляють по раз перший (хоч під чужою фірмою) на виставки до чільних музеїв Америки.

На численних засіданнях Управи Відділу, які для кращої координації відбуваються часто з членами Головної Управи ТУІА, — постійно враховується та розцінюється розвиток біжучої ситуації серед нашої Громади, — розвиток нових напрямків, що нуртують американське суспільство, — імпакт нової технології у світі і на Україні, припливу в ряди Товариства молодих свіжих сил, випускників американських і закордонних Високих Шкіл, які приходять на зміну поколінню, яке в роки 1943-45 вийшло на коротку еміґраційну мандрівку, і в неменшій мірі вплив на психіку нашої громади факту безнадійности скорого повороту на Рідні Землі.. Оцінюється і той факт, що його замаркував 3-ій З'їзд Українських Інженерів ЗДА і Канади у вересні 1964 в Торонті, а саме, що Україна — це вже не країна степів , але це країна нового економічного профілю та історичного нового „твердішого типу українця".

У висліді такої дискусії та розцінки сучасної ситуації із метою збереження свідомости нашого національного українського „я" серед технічних професіоналістів на терені ЗДА, Управа Відділу під головуванням Івана Заяця накреслила такі головні мотиви та завдання своєї діяльности:

1). Збереження постійного, живого зв'язку з Батьківщиною при помочі вивчення і інформування своїх членів про досягнення української культури і технології на Рідних Землях і на чужині в діяспорі.

2). Інформування про професійні успіхи українських інженерів.

3). Скріплення зв'язку та взаїмного розуміння між членами Відділу, які вийшли на скитальщину в дозрілому віці з живими споминами й сантиментами про Рідну Землю, і тими членами, які знають про Рідну Землю ще з розповідей старших та з літератури.

4). Зустрічі наших інженерів та обмін досвідом та поглядами і зустрічі з представниками нашої культури, інших вільних професій та широким нашим громадянством і молоддю.

За такими напрямними голова Відділу і референти накреслюють пляни своєї праці, щоб сповільнити цей процес асиміляції як теж денаціоналізації, які нашим дипломованим професіоналам більше загрожують, як людям без високої освіти. Одним із заходів Управи Відділу є піднести престиж українського імени серед своїх і чужих.

У виконанні цієї програми Управа Відділу організує доповіді, пов'язані з чайними вечорами , Товариські Зустрічі з іншими Відділами, на яких Головна Управа відбуває свої пленарні засідання із управами Відділів, запрошує на ці зустрічі також інші організації і молодь, улаштовує Равти і удаштовує вже традиційний Баль з лікарями у репрезентаційній Балевій залі готелю Валдорф Асторія.

Управа теж має приязні зв'язки з нашими науковими товариствами — НТШ і УВАН, з іншими професійними товариствами, молоддю і мистецьким світом, організує для середношкільної і високошкільної молоді інформаційні вечори про технічні студії, влаштовує і Вечори Споминів.

Різноманітність фахових напрямків членів Відділу і їх різні мистецькі та громадські зацікавлення диктують характер імпрез, організованих імпрезовим референтом арх. Іваном Заяцем, який від двох літ очолює Відділ. Доповіді є наукові, або популярні, призначені для ширшого громадянства. Популярні доповіді тішаться популярністю. Інші Товариства запрошують наших прелеґентів повторити відчити на їхньому форумі.

Тут згадуємо імпрези в осінньо-зимов. місяцях 1964-1065 рр: Авторський Вечір інж. Лева Яцкевича, — доповіді: д-ра Петра Грицака „Тепловий режим сателіта Телстар", — інж. Євгена Маланюка: „Максим Рильський на тлі епохи", д-ра Бориса де Веліґост-Лотоцького : „Враження з подорожі довкруги землі", — інж. Володимира Гнатківського: „Подорож на місяць і Марс". — Вечір споминів інж. Євгена Маланюка, інж. Юліяна Нанасси, інж. Петра Шоха і інж. Константина Туркала про визвольні змагання інформаційний вечір для середньо і високо-шкільної молоді про технічні студії. Панель доповідачів очолював референт молоді інж. Константин КлюФас. — На закінчення весняного сезону відбулася 12 і 13 червня на Союзівці Товариська Зустріч Відділів Шикаго, Сиракюз, Філядельфії і Ню Йорку, в якій взяли участь також стутентське Т-во Зарево і КЛК та делеґати Лікарського Т-ва і УНС. По бенкеті відбулася спеціяльна програма, якою проводив інж. Лев Яцкевич, співали Алла Біляїв, інж. Любомир Калинич і квартет Каравана. Під час Зустрічі відбулося пленарне засідання Головної Управи з Управами Відділів, на якому дискутовано і пляновано діяльність Товариства під проводом інж. Евстахія Яроша.

При Відділі зорганізовано референтуру молоді. Управа Відділу докладає усіх зусиль, щоб серед молодших колеґ закріпити ентузіязм до інженерської професії і до громадської праці.

Кожночасна Управа Відділу видає інформаційний Вісник для своїх членів про актуальні справи Товариства. За час останньої каденції появилося 6 чисел Вісника.

ТУІА не є харитативним Товариством за статутом, але на ділі чистий свій дохід розподіляє на українські наукові, церковні, громадські, видавничі і виховні цілі. При Головній Управі діє допомоговий фонд для членів і українських інженерів.

Резюмуючи цей звіт про діяльність Управи Відділу, треба відмітити, що періодичні товариські зустрічі закріплюють товариські зв'язки між Відділами і інженерами розсіяними по цілих ЗДА і Канаді. Наукові і популярні доповіді допомагають ширшій Громаді запізнатися з модерною технічною проблематикою та розвитком промисловости України, з осягами української культури, науки і технології в Україні і в діяспорі. Наповнює гордістю наші серця, що ми українці, є також одною з передових націй в науці.

Ця національна гордість і свідомість своєї вартости оперті на міжнародній позиції до нашої науки і культури, можуть бути тим забором проти денаціоналізації грядущих поколінь нашої Громади. Національно-гордий не денаціоналізується!

Треба сподіватися, що в слідуючій каденції ці напрямки діяльности будуть ще більше поглиблені і поширені новими ідеями за активною участю всіх колеґ-інженерів Метрополітальної Округи.

інж. Михайло Ільків
секретар Відділу ТУІА, Ню Йорк
і член Головної Управи

ПРОГРАМА
VIII Конґресу Українців Канади

(8) — 9 — 10 — 11 жовтня 1965

П'ЯТНИЦЯ, 8-го жовтня — Роял Александра Готель, год. 6-та веч — Реєстрація і вступні наради.
8-ма веч. — Авдиторія КУК, 456 Мейн вул. — Доповідь про „25-ліття КУК"; Висвітлення фільму з народних шевченківських здвигів в 1961 і 1964; Мистецька програма.

I СЕСІЯ

СУБОТА, 9-го жовтня — (Роял Александра Готель)
Год. 7:30 вранці — Продовження реєстрації.
Год. 8:00 — Богослуження для учасників Конґресу в українській Католицькій Катедрі св. Володимира й Ольги та в Українській Православній Катедрі Пресв. Тройці.
Год. 9:00 — Церемонія зложення вінців під Сенотафом і пам'ятником Т. Шевченка.
Год. 10:00 — Офіційне відкриття VIII Конґресу Українців Канади; Покликання Почесної Президії; Гимни України і Канади; Молитва. — Затвердження програми Конґресу; Ухвалення Правильника праці; Вибір Ділової Президії — предсідника, 4-ох заступників, 2-ох секретарів і протоколянта; Вибір Конґресових Комісій.
Год. 10:30 — Вступне слово президента КУК.
Год. 10:45 — Привіт посадника (мейора) міста.
Год. 11:00 — Звідомлення з діяльности й рахунків за час 1 квітня 1962 до 31 березня 1965 — КУК, Шевченківської Фундації, ССУК.
Год. 11:45 — Звіт Контрольних Комісій — КУК, Шевченківської Фундації, ССУК.
Год. 12:00 — Запити— відповіді, дискусія над звітами.
— 12:30 ОБІДНЯ ПЕРЕРВА —

II СЕСІЯ
(Роял Александра Готель)

Год. 2:15 по пол. — Продовження дискусії; Прийняття звідомлення, схвалення абсолюторії керівним органам.
Год. 3:30 — Програмові доповіді (в тезах):
1) Нарід і Церква у співпраці для збереження українства.
2) За соборну думку українців в діяспорі і України.
3) Український Світовий Конґрес.
4) Визвольна справа України.
5) Змагання за повноправний статус для української мови в шкільництві і університетах.
6) 100-ліття Канади 1967.
Год. 5:00 — Запити — відповіді дискусія над доповідями.
— 6:30 — ВЕЧІРНЯ ПЕРЕРВА —

III СЕСІЯ
(Роял Александра Готель)

Год. 5:00 — Запити — відповіді, дискусія над доповідями. (продовження). — Праця Конґрес. Комісій над резолюціями.
НЕДІЛЯ, 10-го жовтня
Від год. 7:00 вранці — Богослуження в українських церква.
Год. 9:00 — Праця Конґресових Комісій.

IV СЕСІЯ
(Роял Александра Готель)

Год. 10:00 вранці — Доповіді — Шевченківська Фундація
— Українські Молодіжні Організації.
— Українська Студентська Молодь.
— Суспільна Служба Українців Канади.
Год. 11:00 — Запити — відповіді — дискусія.
Год. 12:00 — Присвята — 25-літтю КУК з відповідним церемоніялом. — Роздача Шевченківських медалів і грамот.
— 12:30 — ОБІДНЯ ПЕРЕРВА

V СЕСІЯ
(Роял Александра Готель)

Год. 2:15 по попол. — Дискусія над доповідями (продовження.
Год. 4:00 — Звідомлення Статут. Комісії КУК. — Зміна Статуту Комітету Українців Канади.
Год. 5:00 — Звідомлення Номінаційної Комісії на вибір Президії, Президіяльної Ради і Контрольної Комісії КУК.
Год. 5:30 — Звідомлення Статутової Комісії ССУК, зміна статусу ССУК і вибір керівних органів та Контрольної Комісії СССУК.
6:00 — ВЕЧІРНЯ ПЕРЕРВА
АКАДЕМІЯ - КОНЦЕРТ.
8:00 ввечері (Плейгавз Театр) — ВІДЗНАЧЕННЯ 25-ЛІТТЯ КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ.

ПОНЕДІЛОК, 11-го жовтня

VI СЕСІЯ
(Роял Александра Готель)

Год. 9:10 рано — Звідомлення Конґресових Комісій та представлення і ухвалення резолюцій.
— 12:00 — ОБІДНЯ ПЕРЕРВА —

VII СЕСІЯ
(Роял Александра Готель)

Год. 2:15 — Плян праці КУК на найближчий час.
Год. 2:45 — Внески й побажання делеґатів і гостей до новообраної Президії.
Год. 4:00 — Підсумки нарад.
Год. 4:30 — Закриття VIII Конґресу Українців Канади — Гимни України і Канади.
Год. 7:00 увечері — СПІЛЬНИЙ ОБІД У РОЯЛ АЛЕКСАНДРА ГОТЕЛІ

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
ПРЕЗИДІЯ

ПАМ'ЯТІ КОСТЯНТИНА РИХЛІЯ

Костянтин Рихлій, член 345-го відділу в Міннеаполісі, Міннесота, помер 21-го серпня 1965-го року. Народився 1-го червня 1888-го року на Тернопільщині (Західня Україна). До Америки приїхав у 1909-му році. Спочатку мешкав у Пенсильвенії, працюючи у копальнях. Того ж року і одружився з тодішньою панною Марією Білон. Від 1914-го року постійно мешкав у Міннеаполісі. Був одним з основополож. парафії УПЦ св. Арх. Михаїла. Брав активну участь в її церковній і громадській діяльності. Був щедрим і щирим жертводавцем для Рідної Школи в Галичині, для ОУН, ОДВУ, ЗУАДК, підтримував також усі акції УККА. До УНСоюзу вступив 1915-го року, відразу ж забезпечивши себе на тисячу долярів.

Крім усіх членів власної вписав до Союзу також кількох приятелів. Був одним з основоположників 345-го відділу УНС. Останні роки, через значне погіршення здоров'я, відійшов від громадської праці, але ж, навіть з малої старечої пенсії, постійно жертвував гроші для церкви та на громадські цілі, зокрема на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні.

Ховали покійного прот. о. Микола Антохій і прот. о. Андрій Кість і в похоронах брали участь численні українці та не-українці — друзі Покійного. Похований на українській православній ділянці цвинтаря „Сансет Меморіял". Лишив у смутку сина Мирона, доньок Ганну, Олену, Ірину, дев'ять внуків та внучок, а також численних друзів.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Д.

ГІДНІСТЬ ХРИСТИЯНСЬКОГО ПОДРУЖЖЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рез те строго засуджується аборт і закликається подругів, які є передавачами життя й співробітниками в цьому з Богом, щоб вони старалися пізнати й виповнити волю Божу в усьому тому, що стосується до способу подружнього життя, у світлі Божого Об'явлення та вчення Церкви. Християнський дух, моральність, компетентність знавців у духовних і світських науках успішно причиняться до кращого пізнання Божої волі у цій важливій справі. Людська здібність уділяти життя та всі чинності подружжя повинні укладатися відповідно до гідности людської особи.

На цьому кінчається перший розділ другої частини схеми. Кінчається — як бачимо — згадкою про дуже гостре нині питання про вреґулювання приросту людности. Ідеться тут тільки про згадку, бо для розв'язки питання Папа створив особливу Комісію із духовних і світських науковців — богословів, лікарів, психологів правників. Ця комісія має глибоко прослідити, у який спосіб має реґулюватися приріст людности так, щоб це не противилося природним законам і тим самим Божому законові. Очевидно, вирішення цього важливого питання на нині й на майбутні віки вимагає глибокого дослідження і через те не може бути доконане в короткому часі. Сам Папа проголосить кінцеві висліди цієї роботи.

Як уже читачі знають, схема, про яку тепер говоримо, не є ще декретом Собору. Її твердження ще підлягають змінам, поправкам і доповненням. Це й роблять Отці Собору у своїх виступах на засіданнях і в письмових заввагах до відповідної соборової комісії. Розділ про гідність подружжя й родини вони розглядали 29 і 30-го вересня та 1-го жовтня.

Одним з найбільш критикуючих виступів був виступ італійського кардинала Ернесто Руффіні, архиєпископа Палермо в Сицилії. Він сказав, що у викладі вчення про природу подружжя текст дуже недбалий. У цьому було б добре послужитися енциклікою Папи Пія XI — „Касті Коннубії" („Чистого подружжя"). Ще більше неясним є виклад цілей подружжя. У тексті так сильно підкреслюється значення другорядних цілей, тобто особистого доповнення чоловіка й жінки та природнього, морально упорядкованого задоволення статевої змисловости, що складається враження, начебто від них не можна відректися навіть тоді, коли вони стали б у противенстві до першорядної цілі подружжя, а саме — родження й виховання дітей. У тексті справедливо засуджується аборт і дитиновбивство, але ледве згадується про розрив подружжя, і вже зовсім не говориться про різного роду статеві ненормальності. У тексті говориться про вільність періодичного повздержання від статевих зносин між подругами, і це правильно, але не підкреслюється, що кожний чин, який має за ціль штучно позбавити статеву злуку її природного висліду, тобто зачаття нової людини, є неморальним і протиприродним. Існує крім того подружня чистота, і схема повинна б це підкреслити; так само повинна хвалити високу вартість і вищість досконалої чистоти, вибраної добровільно з любови до Бога.

Інші Отці підкреслюють то один, то другий із наведених кардиналом Руффіні недоліків схеми в цьому розділі. Так, наприклад, японський єпископ Павло Таґухі завважив, що твердження тексту, нібито подруги можуть „визначити" число дітей, щонайменше неточне і викликає чимало закидів. Таке сформулювання образить численних християн і навіть не-християн на Сході і на Заході. Тому необхідно висловитися в цій справі недвозначно і згідно з ученням Церкви. Для дітей важливо знати, що їм батьки дали життя не задля власної користи, не з розрахунку чи статевого задоволення, а з любови готові на посвяту для їх вирощення й виховання.

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогої Товаришки

бл. п. МАРУСІ з ШАРКІВ НИНКИ

25.00 долярів на Пластовий Дім в Ню Йорку
складає

Д-р Богданна СВИСТУН з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що в суботу, 2-го жовтня 1965 року в Мейпелвуд, Н. Дж., упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

ДМИТРО ПТАШНИК

Народжений в с. Жадова на Буковині, проживши 75 р.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 5-го жовтня 1965 року о год. 9-ій рано з пох. заведення Литвина до української православної церкви Пресв. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж., а опісля на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ЄВГЕНІЯ
донька — ГАЛЯ ПЕЛЕХАТА
зять — ВАСИЛЬ
внук — ОРЕСТ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1965 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. відбудуться в Січовій залі. Прохається членів платити свої вкладки на зборах Відділу. — Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 9-го ЖОВТНЯ 1965 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Збори 270 Відд. Б-ва св. Івана Хрестителя в 7:30 веч. в приміщенні УНДому при 90-96 Фліт вул. Проситься взяти участь в зборах, а урядники —обов'язково. — А. Шаран, А. Варан, С. Островський, рек. секр.

ШИКАГО, Ілл. Збори Б-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. відбудуться в приміщенні Союзового Дому. Проситься ласкаво всіх членів прибути та вирівняти свої залеглості. Забава Відділу відбудеться 23 жовтня ц. р. в тому ж приміщенні. Всіх щиро запрошується взяти участь у цьому братському вечері Відділу. — Управа.

НЕДІЛЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1965 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відділ, о год. 1-ій по пол. в УН-Домі при 14-ій вул. Проситься членів прийти і вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд., в год. 11:30 ранку в церковній залі св. ап. Петра і Павла при Вест 7-ій вул. — В. Козир, предс., Т. Шмагала, секр.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича — 94 Відд., о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при вул. Грилінг 2376. Проситься членів прибути та вислухати звіту Контр. Комісії. — М. Борисьекевич, рек. секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 349 Відд., о год. 2-ій по пол. в домі Ветеранів при вул. Вашингтон в Менвил, Н. Дж. Проситься всіх членів обов'язково прибути. — Управа.

ТОЛІДО, Огайо. Місячні збори Б-ва св. о. Николая — 167 Відд., в год. 2-ій по пол. в залі св. Михайла, 2824 Лагриндж вул. — Ів. Вельган, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1965 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 155 Відд., в год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому, 766 Стейт вул. Управа просить прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як: Свято Михайла у місяці листопаді, справа нового термінового забезпечення 5 і 10-літньої грамоти. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — Мих. Фединишин, секр.

„КОЛИ Б ПОЧИНАВ ЗНОВУ"...

З під сивих кущапуватих брів — спокійний допитливий погляд. Неквaплива, скупа мова... Ця людина більше полюбляє слухати, - розповідає про письменника Андрія Головка в своєму репортажі Лариса Чала („Літературна Україна" з 24 вересня).

Цікаві слова самого Андрія Головка про творчий процес: „Я ніколи не мав записної книжки , чи, як інші письменники кажуть „робочих заготовок". Щоправда, якось під час війни вів щоденник... Він пізніше десь загубився. В основному все нотував у пам'яті Міркував так: варте уваги збережеться, як вагоме зерно, а дрібне й випадкове відсіється. Однак десятиріччя припорошують спогади... Коли б починав знову — багато що робив би інакше".

ПАПА ПАВЛО VI...

ПРОЩА ЗА МИР. Папа Павло VI з усміхом відповідає на привітання, зупинившись перед вступленням до автомобіля, в якому відбуде свою історичну прощу-подорож за мир до Ню Йорку до Об'єднаних Націй.

(Закінчення зі стор. 1-ої)

війна. Папа в'їхав на стадіон у відкритому авті, в якому крім нього сидів і нюйоркський Кардинал Френсіс Спеллман. Всі присутні оваційно вітали Папу, який ввесь час благословив тисячні маси присутніх та вітав їх піднесенням рук. Авто з Папою об'їхало довкола Стадіон, і всі присутні могли бачити гостя з Ватикану, який вперше в історії прибув до Об'єднаних Націй на те, щоб служити справі миру в світі. Об'їхавши Стадіон, Папа на дизані, 171 стіп довжини увійшов на велике підвищення, що було збудоване на спортовій площі, і пішов до вівтаря, який у скромності був прикрашений тільки 6-ма великими свічниками. Коли Папа моливхор латинських семінаристів в числі 200 осіб співав молитву св. Франціска „Боже, зроби мене інструментом миру", бо саме саме цього дня припадало свято цього святого. Коло Папи був мікрофон, і всі присутні могли чути його слова. Всі присутні мали тексти цих частин Служби Божої, які відповідають вірні під час Богослужби. Папа почав по-англійськи „Господи помилуй" і 90000 присутніх йому відповіло. Так було під час цілої Служби Божої, в якій живу участь брали присутні. Євангеліє було про те, як Христос після воскресения явився був настрашеним апостолам, що зібралися були в закритім приміщенні після смерти Христа, і казав до них: „Мир вам!" Папа виголосив проповідь в ризах римського єпископа. Цю проповідь зачав такими словами: „Браття і сини Ню Йорку, Браття і сини З'єднаних Держав Америки. Всі ви, що зібралися тут із всіх сторін світу! Поздоровляємо вас і благословимо вас!" Голос Папи розходився по величезній авдиторії і виходив аж на Евню Джером. Папа сказав пізніше, що це „день, який сотворив Господь і радуймося і веселімся і будьмо щасливі. Це день, якого ми бажали цілі століття". Папа привітав цю країну, якої він є гостем і всіх тих, які належать до Католицької Церкви. Після того Папа вітав протестантів і жидів, які сиділи наліво від вівтаря. Між ними були протестантські Єпископи, православні грецькі духовні достойники та рабіни. Папа славив ЗДА, як країну, в якій люди різних віровизнань і різного походження працюють спільно і користають із свободи та добробуту. Папа сказав, що всі повинні працювати для миру, який повинен бути глибоко в серцях всіх. Мир повинен бути заснований на моральних і релігійних засадах, бо тільки тоді він буде щирим, дійсним і стабільним миром Під час Служби Божої 12 дітей із школи в Об'єднаних Націях, по двоє із всіх 6-ох континентів приймали з рук Папи св. Причастя. Між дітьми був і один американський хлопчик — Джан Нардоза з Флашінгу на Квінсі, Н. Й. Після закінчення Служби Божої Стадіон перемінився у велику оваційну авдиторію. Присутні встали й оваційно вітали Папу, який вітався з представниками не-католицьких віровизнань. Папа всів до авта і знов об'їхав довкола Стадіон а присутні гукали: „Віва іль Папа" — „Нехай живе Папа!" Папа їхав поволі і прощав та благословив всі відділи великого Стадіону, десятки тисяч розентузіязмованих присутніх, які відповідали „Нехай живе Папа!" Між присутніми на Стадіоні був і відділ, який складався з кадетів чотирьох військових академій ЗДАмерики.

Прощання з Ню Йорком

Після Служби Божої Папа поїхав ще на Світову Виставку, де тисячі осіб чекали в холоді кілька годин на те, щоб побачити Папу Павла VI. Папа перейшов побіжно через головні частини Ватиканського павільйону, оглянув репродукцію гробу св. Петра та славну різьбу Мікельанджеля „Пієту" та уділив Апостольського благословення 2 500 особам, що були в Каплиці Доброго Пастиря. Після того Папа вийшов на балькон, що є на другому поверсі, і звідси благословив масу присутніх, що були внизу. „Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа" — сказав Папа і знаком хреста благословив всіх, кажучи при тому: „До побачення, прощайте". Після візити на Світовій Виставці Папа всів до лімузини і від'їхав на летовище Кеннеді, звідки відлетів до Риму. По дорозі тисячі присутніх прощали Папу, який їх благословив та прощався з Ню Йорком.

Помер Євген С. Петров-Скиталець

З Вашингтону прийшла вістка, що там несподівано помер російський політичний діяч і публіцист — Евген Степанович Петров - Скиталець.

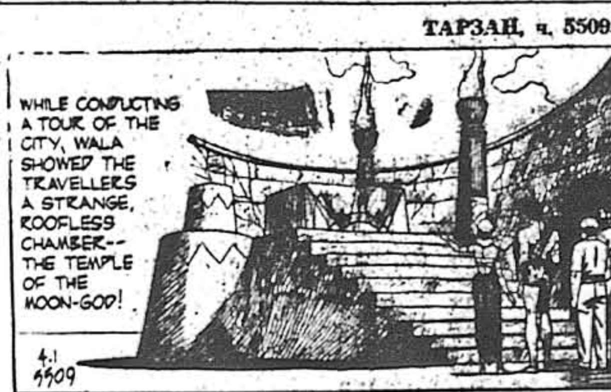
С. І. Петров - Скиталець відомий, як лідер російської організації „Кронштадтська Група", що проповідувала боротьбу із СССР на нових підставах: замирення російської еміграції з національними еміграціями із СССР, визнання за цими національностями права на повну незалежність і спільний фронт у боротьбі. Останньо „Кронштадтська Група" почала видавати свій „Бюлетень" російською мовою під гаслом „За вашу і нашу свободу", редактором якого був Покійний Є. Петров-Скиталець, який був великим прихильником і приятелем українців і людиною високих моральних якостей.

Помер він у віці 60 літ, хоч тішився повним здоров'ям.

Вічна Йому Пам'ять!

В. П.

ТАРЗАН, ч. 5509. Кривавий вівтар.

Показуючи місто, Веле вказала мандрівникам дивну безверху кімнату... святиню божка - місяця.

Воллес і Мореллі здригнулися. В середині кімнати був политий кров'ю вівтар.

А побіч лежав блискучий жертовний ніж!